

גליון 542
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

הקהל את העם האנשים והנשים והטף
(ל"א א"ב)

מסופר בתלמוד, מעשה ברבי יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר בן חסמא, שהלכו להקביל פני רבי יהושע בפקיעין. אמר להם מה חידוש היה בבית המדרש היום? אמרו לו, תלמידך אנו ומימך אנו שותים, אמר להם אף על פי כן אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש, שבת של מי היתה? אמרו לו שבת של רבי אלעזר בן עוריה היתה, כלומר, שהוא דרש בשבת זו. חזר ושאל אותם ובמה היתה הגדה היום? אמרו לו בפרשת הקהל, שאל אותם ומה דרש בה? אמרו לו הוא דרש בפסוק "הקהל את העם האנשים והנשים והטף", והוא שאל אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באים? כדי ליתן שכר למביאייהם. אמר להם רבי יהושע, מרגלית טובה היתה בידכם וביקשתם לאבדה ממני.

(חגיגה ג)

פרשת השבוע

וילך משה (ל"א - א')

מסופר: בשבת האחרונה (תרמ"ד) של הרה"ק ה"יסוד העבודה" מסלונים זיע"א, ערך שולחנו הק' ואמר אז: משה רבינו ע"ה הי' בחינת מחשבה, יהושע תלמידו היה בחינת מעשה, שהיא בחינה נמוכה מבחינת מחשבה. כאשר הצדיק מסתלק מן העולם, הריהו עושה תחילה איזה ענין שאינו שייך עוד לבחינתו, כי אם לבחינת הצדיק שיבוא אחריו. וזה שכתוב, "וילך משה" בחינת עשיה בפועל, שהיא בחינתו של יהושע, כי הגה בכל דור יש ירידה גדולה, אלא שיש סיוע מן השמים מן הצדיקים שבדור הקודם.

וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם (ל"א - ל') סיפר הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר זיע"א: פעם אחת עמדתי מאחורי הדלת של החדר שבו היה מורי ורבי הרבי רבי בונם זיע"א, ושמעתי את קולו מבפנים ששאל פשט בפסוק "וידבר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם". ודייק מדוע כתב "עד תומם" ולא "עד תומה"? כי לכאורה הכוונה היא על השירה, ולכן צריך היה לכתוב "עד תומה".

שבת שובה

פעם סיפר הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א: מנהג יפה הנהיג רב אחד, בשבת תשובה היה דורש בהלכות כלי חרס, כי בשבת שבין ראש השנה ויום כפור צריך אדם להיות שבור ורצוף ככלי חרס שאין לו תקנה, ובשבת הגדול דרש בענייני תשובה, אז אדם עוסק במצות של פסח ויש לו מוחין דגדלות, ומתוך כך יעשה תשובה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:01 ת"א: 7:03 ר"ת: 7:39

וילך - שובה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:50 ת"א: 6:05

בתוך כך הפסיקו הנכרים לבוא אל הפונדק של היהודי. הן בגלל מעשה הרצח שעשה והן מיראתם שמא יעשה כזאת גם להם. עם התקרב מועד המשפט, מיהר היהודי ללויבאוויטש אל הרה"ק מוהר"ש זיע"א, לשאול ממנו עצה כדת מה לעשות ולבקש את ברכתו הקדושה, הוא סיפר לגבאי של הרבי כל מה שאירע אתו, והיות וישנם רק ימים מועטים למשפט, הוא מבקשו מאד להכניסו אל הרבי במהירות. אמר לו הגבאי שימסור את דבריו לרבי, ואם יצוה עליו להכניסו, הוא יכניס אותו מיד. כאשר סיפר הגבאי את הדברים לרבי. נענה הרבי ואמר נו עט איז פאראן פריערדיגע אורחים – ישנם אורחים קודמים. למחרת דיבר הגבאי שוב עם הרבי אשר אמר לו שוב אותם הדברים, כן חזר ונשנו פני הדברים בפעם השלישית. ביום השלישי שלח הרבי את הגבאי לקרוא מיד את היהודי הנ"ל, כאשר בא אל הרבי, לא דיבר עמו מאומה, אלא ציוה עליו לחזור מיד הביתה, ושיסע דוקא במחלקה הראשונה של הרכבת, ובהיות שנסיעה במחלקה זו היא ביוקר רב, אמר לו הרבי, כי אם אין לו כסף מספיק הוא יתן לו עבור הנסיעה, ובעת שנתן לו את הכסף אמר לו הרבי שוב אבל סע מיד ובמחלקה הראשונה דוקא. הרבי העניק לו את ברכתו והיהודי נסע מיד לדרכו.

עשה היהודי כפי שצווה על ידי הרבי, שילם עבור מקום במחלקה הראשונה, ונתנו לו תא מיוחד עבורו לבד, מאחר שטרם התפלל תפלת שחרית, התלבש בטלית ותפילין שלו ועמד להתפלל, החל היהודי להרהר לעצמו שבוע שלם התבטל עקב נסיעתו ללויבאוויטש וכעת נוסע כבר חזרה, ואילו הרבי לא אמר לו שום דבר, ואינו יודע מה לעשות כדי להוכיח שכל זה אינו אלא עלילת שווא, מרוב צער וכאב לא יכול היה להתאפק, והתפרץ בבכי גדול עד שקול בכיו נשמע באזני הנוסעים שבתא הקרוב.

הללו החלו להתעניין מה שקורה, ואחד מהם פתח את דלת התא שם עמד היהודי והתפלל, הם התפלאו לראות שם איש יהודי מעוטר בטלית ותפילין ושופך דמעות כמים תוך תפלתו, הוא שאל אותו על מה שקרה, ומרוב צערו סיפר לו היהודי על כל מה שאירע אתו עם אותו כומר, ואשר העלילו עליו עלילה שפלה, גם נוסעים אחרים החלו להתעניין במה שקורה, וכך סיפר לכולם כל מה שקרה לו. דבריו שיצאו מתוך לבו הכואב נכנסו ללבים והאמינו לו בכל מה שאמר. הללו יעצו לו לבל יגלה לאף אחד שדיבר עם מישהו בענינו, אלא אמרו לו להתייצב במועד שנקבע למשפט במועד.

מאוחר יותר התברר כי הנוסעים שהיו באותו תא לא היו אלא השופטים עצמם, הם נסעו למשפט זה ויחד אתם גם החוקרים שרצו לחקור במקום את כל מה שאירע, ברוסיה נהגו אז כי החוקרים או השופטים עצמם, היו באים אישית במקום כדי לחקור הדק היטב את כל מה שקרה, וכך יוכלו לחרוץ את פסק הדין מקרוב, ולכן נסעו כמה ימים לפני יום המשפט כדי לחקור את הכל, מובן שהיו לבושים בבגדים אורחיים שלא יכירו אותם.

ליומא דהילולא של הרה"ק המהר"ש מלויבאוויטש זיע"א
(י"ב תשרי)

יהודי אחד החזיק פונדק קרעטשמע באחד הכפרים, ממנו התפרנס. באותו כפר גר גם כומר אחד רשע וצורר ישראל אשר קינא מאד מהצלחתו של היהודי, גם הלשינו עליו שהוא מתעשר מפונדק זה, דבר שהעלה את חמתו יותר ורצה להיפטר ממנו, כדי להגשים את תכניתו, פתח אף הוא פונדק כזה שם מכר יי"ש ושאר משקאות.

בימי ראשון בשבוע כאשר הגיעו הנכרים לבית תיפלתם, דרש בפניהם דברי בוז ונאצה על היהודים בכלל ועל בעל הפונדק בפרט, והוכיחם קשות על שקונים אצלו ועוזרים לו להתפרנס ולהתעשר מהם, הוא אמר להם, כי לכן הקים פונדק משלו כדי שיוכלו לקנות אצלו, וכך תפטרו מהיהודי. אולם דברי תוכחתו נפלו על אזנים אטומות והמשיכו לפקוד את הפונדק של היהודי, חלקם עשו זאת מתוך בושה, בהתביישם להשתכר ולהתהולל אצל הכומר, ואחרים לא הגיעו מסיבות אחרות, וכך המשיכו כולם לבוא אל היהודי.

הכומר בראותו שכל התחכמויותיו אינן עוזרות, נפל על המצאה חדשה, הוא בא אל אותו יהודי בעל הפונדק ואמר לו, הבה נעשה שלום בינינו כי הרי אין כאן מקום עבור שני פונדקים, כך שלי אין מספיק הכנסה וגם לך אין, הבה נעשה כך, אני אשלם לך סכום מסוים ותסגור את הפונדק שלך, או שתתן לי סכום מסוים ואני אסגור את הפונדק שלי, אמר לו היהודי הרי אתה יודע היטב שאני מחזיק את הפונדק שלי כמה שנים, ואין לי שום מקור פרנסה אחר, ואילו אתה הרי יש לך פרנסה מכל מיני מקורות אחרים מבית התיפלה שלכם, מהשדות והכרמים שלך ועוד.

הסכים הכומר לדבריו ואמר צדקת בדברך, ואני אסגור את הפונדק שלי. באותו מעמד היו כמה וכמה מאנשי הכפר ששמעו את כל מה ששוחחו ביניהם. והיו עדים להסכם שביניהם. לאחר הדברים האלה נענה הכומר ואמר ליהודי לרגל חתימת ההסכם. הבה נערוך מסיבה קטנה. נחלק משקה לנוכחים. למען ידעו כולם מההסכם שבינינו. הלך היהודי והביא בקבוק משקה וגם הכומר הביא בקבוק משלו. כאשר ראה הכומר שהיהודי אינו מרגיש, מיהר והחליף את הבקבוקים, העמיד על השולחן את הבקבוק שלו ומזג ממנו כוס לאחד הנוכחים.

ויהי כאשר אך שתה הנכרי מהמשקה, מיד אחוזהו כאבים נוראים ותוך שעה מועטה נפל ארצה מת בגלל הרעל שהכניס הכומר בבקבוק שלו. הלה החל להקים קול זעקה שהיהודי המית את הנכרי, ומיד הזמינו את המשטרה, הללו ערכו פרוטוקול וכתב אישום במקום, והעבירו את כתב האישום לבית המשפט אשר יפסוק את דינו נגד היהודי הרוצח.

משל ונמשל

מטוב לבו שרואה מאהבת השם יאות לשוב בתשובה

משל לאדון אחד שקנה שני עבדים בעד כסף רב, ואחרי שהיו אצלו ימים אחדים, ברחו שניהם בלילה אחד, זה ברח מצד זה של העיר וזה מצד שני, ולא אמר אחד לחברו מבריחתו דבר. והנה שניהם לא הלכו בפרשת דרכים מיראה, אולי יוודע לאדון ע"י עוברים ושבים אנה הלכו, והנה אחד הלך ליער ושמע קול שחל, והלך לצד אחר ושמע המית דוב, ומדאגה אולי למטרף חיות, חזר לעיר ושב לאדונו באימה. ואז אמר האדון למה חזרת אלי? ואמר מפני קול שחל ודוב ואמרתי בלבי זה העונש הגיע לי על עול שעשיתי שברחתי. ואמר האדון ודאי אתה חייב מיתה, אבל למה אפסיד ממוני? לכן לא אמיתך, אבל תתקן מעט מעט עוונך עד גמירא, והעבד השני אשר הלך לצד אחר, נודמן לו דרך טובה, ובא אל פרדס נאה, ואכל לשובע ממיני פירות טובים וגם נתן בכליו, ובעת התענוג מטוב הגן נתן אל לבו, אני אוכל למעדנים ואדוני נעצב עלי על אבוד ממונו שנתן בעדי, ואיך אשא פני? ותפעם רוחו כי לבו דווה על העוול שעשה, ולכן גמר לשוב אל אדונו, ובבואו אליו נפל לפניו ואמר חטאתי ועתה עשה עמי כנפשך, ויען האדון ולמה חזרת? והשיב כי לבי דווי על העוול שעשיתי, ואם לא תאמין ראה הפירות הטובים בתרמילי, א"כ לא הכריחני דבר אלא לבי. ויען האדון עתה ראיתי טוב לבך, לכן תהיה בן חורין, ואשימך ראש על כל עבדי.

הנמשל: אנו עבדים להש"ת שקנה אותנו בידו החזקה ממצרים, וברחנו מעבודתו. והנה אם אחד שב מיראת העונש לא יאות לו שכר על שובו, יען שהוכרח לשוב, ועל כן נשאר חטא וצריך כפרה כשוגג, ואם לא הכריח אותו דבר, אלא מטוב לבו שרואה מאהבת השם שיאות לשוב, לכן עתה הוא מראה דבר חדש, דהיינו לב טהור, מה שלא היה קודם שחטא, לכן אלו זדונות הביאו לו זכות, כלומר כל הדברים שעושה אח"כ הם בלב טהור.

(זכרון אבות)

השופטים החליטו ביניהם לבין עצמם להתאכסן באותו כפר ודוקא בביתו של הכומר, כדי לגלות פרטים שונים הנחוצים להם למשפט. בהגיעם לכפר התענינו אצל הכומר אם יכולים הם להתאכסן בביתו מספר ימים. וישלמו לו במיטב. היות ובכפר זה לא נמצא בית מלון ראוי עבורם. הללו לא גילו לו כמובן מי הם ולאיוזה מטרה באו כאן.

הכומר קיבל אותם בכבוד הראוי. והזמינם לארוחה חגיגת. הוא הכין להם סעודה דשנה. וכמובן שגם לא יחסר המוג. האורחים מצדם הזמינו גם את מארחם להשתתף בסעודה. והשתדלו שהכומר ישתה בצורה מספקת. למען יוכלו להוציא ממנו דברים שהיו מעוניינים בהם. בהמשך הסעודה בראותם שהמשקה מדבר כבר מתוך גרונו. החלו לדבר על היהודים היושבים בכפרים. אשר יש ביניהם מושחתים רבים. כן התענינו אצלו באם גם בכפר זה ישנם יהודים. הכומר ענה להם שיש כאן יהודי אחד זה שנים. אבל בעת סידרתי לו משהו שאוכל להתפטר ממנו. האורחים שאלוהו באיוזה אופן הצליח לעשות זאת. ובהיותו שתוי מאד. סיפר להם שהוא עצמו שם רעל בתוך בקבוק המשקה שלו. ואחר כך החליף את הבקבוקים כאשר אף אחד מהנוכחים לא הרגיש בזה.

האורחים העתירו עליו דברי שבח על חריצותו ובתום המועד עזבו את ביתו. כעבור ימים מספר נודע לכומר שהאורחים שהיו בביתו הם השופטים. בהגיע מועד המשפט הגיעו היהודי הנאשם והעדים. כן גם הגיע הכומר שהיה אמור להיות העד הראשי, המשפט החל, התובע הקריא את כתב האישום, בו נאמר אודות ההסכם שבין היהודי והגוי, וכי בעת שהתיישבו לחגוג את ההסכם כיבד היהודי כוס משקה לאחד המשתתפים, ומיד כאשר שתה את הכוס, נתקף בכאבים ומת במקום, התברר כי באותה כוס היה מעורב רעל להרעיל את האיני יהודי.

הגיע שעת עדותו של הכומר העד הראשי. לאחר שאמר את גירסתו, שאלוהו השופטים באם זוכר מה שאמר להם בביתו בשעת הסעודה לפני כיומיים, בתחילה ניסה להכחיש שאינו יודע, וכי לא אמר שום דבר, אבל השופטים עמדו על דעתם, והכריחוהו להודות בפני כולם, שהוא עצמו נתן את הרעל במשקה שלו, וכי הוא הוא שהחליף את הבקבוקים, שכתוצאה מכך מת האיש. השופטים חרצו את משפטו, ושלחוהו למאסר ועבודת פרך. כך נתקיים בו מה שנאמר בור כרה ויחפרהו ויפול שחט יפעל כן יאבדו כל אויביך ה'.

צ'ין אדם לחברו

זהירותו של צדיק

נוהג היה רבי שמחה זיסל לערוך מפעם לפעם מגבית עבור התלמוד תורה. פעם אחת כאשר שב ממסעותיו ומסר למנהל המוסד דין וחשבון על הכנסותיו והוצאותיו, הניח על השולחן, לצד הכספים שאסף, חצי סגרייה. כשתמהו לפשר מחצית הסיגרייה, הסביר להם, שכאשר סיים את שליחותו, הספיק לעשן חצי מן הסיגרייה. אך מרגע שהפסיק לשמש בתפקיד של גבאי צדקה, שוב אין הוא יכול ליהנות מחשבון התלמוד תורה והוא מחזיר את הסיגרייה לרשות מנהלי המוסד.

אני צריך לקחת אתי את המצווה הזאת לבית הכנסת

מסופר על הרה"ק ה"חתם סופר" זיע"א שפעם בערב יום כיפור קרא לבתו ואמר לה: לבי לקצה העיר ששם גר בחור יתום, ל"ע, ולכי לקצה אחר של העיר ששם גרה יתומה, ל"ע, ואמרי להם שאי"ה אחרי יום הכיפורים אני אשדך אותם. אמרה לו בתו: אבא, הרי אנו עומדים סמוך ל"כל נדרי" ועלינו ללכת לבית הכנסת. לאחר יום כפור אלך בעזרת השם. השיב לה ה"חתם סופר": בתי, אני צריך לקחת אתי את המצווה הזאת לבית הכנסת.

אני בא כדי לתת ברכה

מסופר: פעם כיבד יהודי שחיתן את בנו את רבה של ירושלים הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א בברכה השלישית של שבע ברכות. לאחר החופה מיהר המחזות להתנצל לפני

רבי יוסף חיים על שלא כיבד אותו ב"ברכה אחריתה". חיך הצדיק והשיב: "מעולם לא באתי לחופה כדי לקבל ברכה, אני בא כדי לתת ברכה".

כמה יקר כל אדם מישראל

הרה"ק רבי משה ליב מטאטוב זיע"א, היה רגיל לומר בוא וראה כמה יקר כל אדם מישראל, שכן תשעה גאוני עולם בעלי תריסין אי אתה יכול לעשות מהם "מניין" לתפילה, לקדיש ולקדושה, ולברכה, ואילו עשרה יהודים עמי הארצות פשוטים, מצטרפים ל"מניין" לכל דבר שבקדושה.

לעבור את החיים בלי לפגוע בשום

אדם

מספרים ששאלו פעם את הגה"ק ה"חזון איש" זיע"א, מהי הדרגה הגבוהה ביותר שיהודי יכול להגיע אליה בעולם הזה? והשיב ה"חזון איש": הדרגה הנעלה ביותר היא, "לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף אחד".

יתן אפילו מאה פעמים

מעשה בהרה"ק רבי פישל מסטריקוב זיע"א, שנכנס אליו עני וקיבל נדבה יפה, יצא והחליף כובעו ושוב בא לקבל נדבה, לחש בנו של הרבי ואמר: האיש זה הוא נוכל, עתה קיבל כסף והנה החליף כובעו כדי לקבל שנית. חיך רבי פישל ואמר: הנח למסכן הזה, עשירים עושים תחבולות כיצד להשיג כסף ואף הוא כמוהם. כלום להם מותר ולו אסור?. העניק לו הרבי שוב נדבה יפה.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ו' תשרי
הרה"ק רבי אריה לייב הסבא משפאלע ב"ר ברוך (תקע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי ב"ר דוד מטאלנא (תרל"ב)
יום ראשון ז' תשרי
זבולון בן יעקב (ב' אלפים שי"א)
יום שני ח' תשרי
הרה"ק רבי נח ב"ר מרדכי מלעכוויטש (תקצ"ד)
הרה"ק רבי אלעזר ניסן מדראביטש ב"ר משה מאיהעל (תרט"ו)
יום שלישי ט' תשרי
הרה"ק רבי דוד הלוי מסטעפין ב"ר שמואל (תלמיד הבעש"ט - תקע"א)
יום רביעי יום הכיפורים י' תשרי
רב אחאי בריה דרבה בר אבוהו (ד"א-רע"א)
הרה"ק רבי משה יצחק (ר' איציקל)
מפשעווארסק ב"ר נפתלי (תשל"ז)
הרה"ק רבי שמעון נתן נטע ב"ר משה מרדכי מלעלוב (תש"ע)
יום חמישי י"א תשרי
רב טביומי דהוא מר בר רב אשי (ד"א-רכ"ה)
רב הונא בריה דמר זוטרא (ד"א-רכ"ז)
הרה"ק רבי צבי אריה מאליק ב"ר גדליה (תקע"ב)
יום שישי י"ב תשרי
הרה"ק רבי אברהם המלאך ב"ר דוב בער (תקל"ז)
הרה"ק רבי שמואל ב"ר מנחם מענדל המהר"ש מליובאוויטש (תר"מ)
הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר משה מזוויהל (תרט"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" לפרסם יוסף התרים על המעורים.

עבירות שבין אדם לחבירו

א) עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייס את חברו, ואפילו לא הקניטו אלא בדברים צריך לפייסו. (שו"ע אר"ח סימן תר"ו, סעיף א')
ב) אם אינו מתפייס בראשונה, יחזור וילך פעם שניה ושלישית, ובכל פעם יקח עמו שלשה אנשים, וכן בכל פעם שהולך ינסה לפייסו בריצוי אחר. (שו"ע שם, ומגן אברהם ס"ק א')
ג) אם לא נתפייס בשלשה פעמים, אינו זקוק לו יותר, ואם רצה לפייסו יותר מותר רק אם אין שם בויזן התורה, ומכל מקום צריך שיאמר לפני עשרה שביקש ממנו מחילה, כדי לפרסם הדבר שמצידו עשה מה שהיה יכול לפייסו. ואם אף אדם לא ידע שפגע בו, אינו צריך לומר כן לפני עשרה. (שו"ע רמ"א שם, מגן אברהם ס"ק ב', מ"ב ס"ק ו', כף החיים שם ס"ק כ"ד)
ד) אף שחבירו מקפיד עליו שלא בצדק חייב לפייסו. (שפת אמת יומא דף פ"ז ע"ב, ב"ה איקפד)

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ 052-7655-222